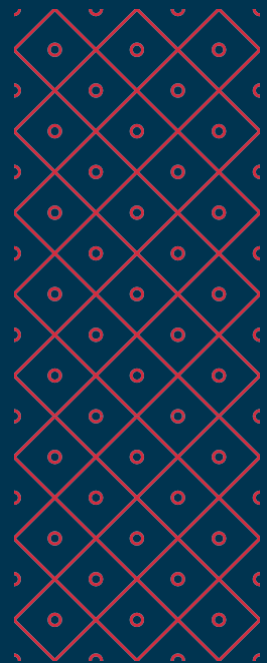

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Podpora strategicky významných programů na Filozofických fakultách UK, MU, UP

Martin Pehal, Ph.D.; Mgr. Milan Cmár
20. 2. 2024

**Univerzita
Karlova**

Základní informace o projektu

- Název projektu: Podpora strategicky významných programů na Filozofických fakultách UK, MU, UP
- Tematické zaměření – výuka v tzv. malých, strategicky a geopoliticky významných studijních programech/oborech (2.e)
- Zapojené VŠ: UK (role koordinátora), Masarykova univerzita, Univerzita Palackého v Olomouci
- Rozpočet: 8 mil. Kč
 - UK: 4 mil. Kč (mzdy, OON, služby, cestovné, stipendia)
 - MU: 2,16 mil. Kč
 - UP: 1,84 mil. Kč
- Hlavní řešitel: Mgr. Martin Pehal, Ph.D.

Hlavní cíl projektu

- Hlavní cíl projektu: podpora, stabilizace a rozvoj „strategických oborů“ na FF UK, FF MU a FF UP
 - Strategické obory: Bc., nMgr. a Ph.D. programy zabývající se jazyky a kulturami, jejichž poznání nemá vzhledem k České republice pouze akademickou relevanci, ale ze středně a dlouhodobého hlediska také relevanci bezpečnostní a strategickou (a s nimi se pojící i rovinu hospodářskou – viz např. plánovaný podíl ČR na obnově Ukrajiny).
 - Ve většině případů tyto programy zahrnují studium dané kultury jak v původním areálu, tak mimo něj (např. islám v Evropě, vietnamská a ukrajinská menšina v ČR). Dané kultury musí být studovány komplexně, tedy jejich jazyky, dějiny i současnost. Z areálového pohledu (= struktura projektu) se jedná o následující oblasti:

- **Jihovýchodní Evropa (Balkán)**
- **Východní Evropa**
- **Blízký východ a severní Afrika (MENA)**
- **Subsaharská Afrika**
- **Centrální Asie**
- **Východní a jihovýchodní Asie**
- **Latinská Amerika**

Dílčí cíl I = výstupy

výuka a vzájemná
výměna vyučujících
akademiků

sdílení hostujících
zahraničních
profesorů a lektorů

konference s účastí
akademiků a studentů (vč.
online formy), společné
workshopy či exkurze

společné semináře pro
studenty doktorského
studia

a) udržení existujícího personálního zajištění a
zkvalitňování realizace strategických oborů
b) posilování vzájemné spolupráce zapojených
filozofických fakult

společné dílny a soutěže
pro studenty bakalářského a
magisterského studia

publikační a grantová
činnost

sdílení výukových
materiálů

Dílčí cíl 2: Analýza současného stavu

Analýza současného stavu a perspektivy strategických oborů na FF UK, FF MU a FF UP

Struktura:

1. Definice
2. Specifika strategických regionů
3. Proč nelze vyučovat jen to, co je „praktické“ a proč je „praktické“ i to ostatní
4. Jaká je úloha VŠ ve vztahu ke „strategickým“ programům a státní správě
5. Podmínka stability a dlouhodobosti
6. Potenciál meziuniverzitní koordinace

Dílčí cíl 2: Analýza současného stavu

Specifika programů strategických regionů: jazyková složka

- výuka areálových jazyků nemůže využít základy ze SŠ (arabština, čínština, japonština, korejština, perština, turečtina, vietnamština)
- dominance jazykových lektorů – nekompatibilní se současným modelem financování VŠ
- areálové jazyky patří k nejnáročnějším: v kategorizaci LDR (Language Difficulty Ranking – škála užívaná CIA) je v nejvyšší kategorii č. IV arabština, čínština, japonština i korejština (2200 hodin/jazyk); většina ostatních relevantních jazyků je jen o jednu třídu náročnosti níže
- areálové obory jsou z definice “nerentabilní” (náročnost, nekompatibilita se současnými modely financování vědy, atd.) – zároveň ovšem poskytují unikátní znalostní bázi zásadní pro tlumočníky, diplomaty a obecně odborníky, kteří mohou v rámci struktur státní správy ČR a v byznysu smysluplně v daných oblastech působit

Dílčí cíl 2: Analýza současného stavu

Specifika programů strategických regionů: kulturologická složka

Dílčí cíl 2: Analýza současného stavu

Specifika programů strategických regionů ve vztahu ke státní správě

- veřejné VŠ vychovávají odborníky pro českou společnost jako celek (diplomaté, bezpečnostní analytici, překladatelé a tlumočníci, jazykoví lektori, historikové, odborní novináři atd.) => koncepce výstavby strategických oborů musí vychovávat široké spektrum odborníků, z nichž někteří budou ve státní správě působit, jiní nikoliv
- národnostní menšiny a diaspory: VŠ nejen vychovávají odborníky na daný areál a skupinu, ale také často mapují životní podmínky, potřeby a těžkosti dané skupiny v ČR a mohou přispívat k lepší integraci a kvalitě života dané menšiny
- VŠ doplňují aktivity různých nevládních organizací => v budoucnosti je možné lépe využít, (praxe ze zahraničí)

Dílčí cíl 2: Analýza současného stavu

Podmínky stability a dlouhodobosti

- výchova expertů pro dané regiony je časově a finančně náročná => stabilita a kontinuita jsou zcela zásadní
- nejružnější “krize” (migrační, válečné konflikty atd.) vyvolávají nárazově zvýšenou potřebu po odbornících na dané oblasti (2001 a dále – odborníci na jazyk pašto – Afghánistán; 2014, 2022 – válka na Ukrajině...) => strategický přístup k budování strategických programů
- ČR musí mít schopnost předvídat blížící se globální krize, nikoliv jednat pouze reaktivně => VŠ jsou připraveny vstoupit s MŠMT a dalšími složkami státní správy do debaty o tvorbě dlouhodobé koncepce strategických programů

Výsledky projektu

- Stabilizace a podpora strategických oborů na FF UK
- Hlavní i dílčí cíle projektu naplněny, stejně tak i všech 11 výstupů
- V rámci Dílčího cíle 1
 - podpora a zajištění výuky
 - 72 přímo zapojených a podpořených interních zaměstnanců (mzdy)
 - 56 zapojených externích lektorů na DPP (realizace pravidelných kurzů v obou semestrech a jednorázových přednášek)
 - rozvoj spolupráce mezi zapojenými obory FF UK, FF MU a FF UP
 - přes 150 realizovaných projektových aktivit (konference, kulaté stoly, workshopy, soutěže, výstavy, sdílení odborníků, publikační činnost, příprava projektů ad.)

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Mgr. Martin Pehal, Ph.D.

+420 721 200 398
martin.pehal@ff.cuni.cz

